

ER DER ET LIV EFTER DØDEN?

Månedens lederrefleksion, JUNI 2026

"The Longer You Walk – The Deeper You Go"

(Gideon Enok)

I dag, d. 22. juni 2026, begiver jeg mig på vandring mod Nidaroskatedralen i Trondheim. Turen går fra mit hjem i Odense over Fyn og Sjælland til København og med færgen videre til Oslo. Derfra går turen nordpå mod Lillehammer, gennem Gudbrandsdalen, over Dovre fjeld, gennem Oppdal og Orkdalen til Trondheim. Tusindvis af mennesker har op gennem tiden fulgt samme rute mod Olav den Helliges grav for at finde heling, helbredelse, mening i livet og en ny vej i tilværelsen. I dag er det så mig, der begiver mig på vandring. Det er der to grunde til.

Den første grund er, at min hustru, min ægtefælle og min samlever igennem mere end 40 år døde for halvandet år siden. To tredjedele af mit liv har jeg levet med hende og for hende, og der har ikke været en beslutning og et valg i livet, uden at det var drøftet med hende, eller uden at hun var tænkt ind i det. I halvandet år har jeg prøvet at finde rundt i sorgens land som en fremmed, der tvunget af omstændighederne har forsøgt at finde en ny mening i livet i et nyt land og i ukendte omgivelser. I dag slår jeg følge med alle dem, der før mig har begivet sig på vandring. En vandring, der både vil være en vandring indad for at finde lindring og heling og en vandring udad for at finde håb, for at finde mening, og for at finde en ny vej i livet.

En kær ven skrev til mig for nylig: "Og ja, for mig er det tydeligt, hvordan sorgen stadig fylder for dig og er en vandring, du må igennem. Ikke isoleret fra andre mennesker, men på visse punkter alene. Sådan er det i min erfaring. De allerdybeste huller, som sorgen efterlader, skal fyldes af én selv, hvis man skal komme godt igennem. Det har for mig været sorgens fordring. Den er benhård, ja tilmed nådesløs nogle gange. Men det, den beder os om, er at blive os selv. Sådan oplever jeg det. Det kan godt være nogle lange vandringer. Men der siver hele tiden mere lys ind undervejs." Det er vise ord, som jeg tager med mig på vandringen.

Jeg går med ét ledespørgsmål til at guide mig på vej: *Er der et liv efter døden?* Jeg mener ikke for den afdøde. Det ved jeg af gode grunde intet om. Jeg mener for os, der bliver ladet tilbage, efter at døden er trådt ind i vores liv og har sønderknust livet, så døden er blevet mere nærværende og virkelig end livet. Er der et liv for dem? Det spørgsmål vil jeg tænke over, reflektere over og søge at finde svar på, mens jeg i fodsporene af tusindvis af andre pilgrimme begiver mig på vandring mod Nidaros.

Den anden grund til at begive sig på vandring i dag er, at min søn Gideon Enok for 6 år siden på denne dag begav sig på sit livs vandring fra Viborg til Santiago de Compostela og indtil verdens ende, til byen Finisterre. Det gjorde han under coronaen, hvor verden lukkede ned, efterhånden som han kom frem. I dag, 6 år senere, lancerer han den bog, som han siden har arbejdet på, og som beskriver hans livsvandring: *The Pilgrim Spirit – The Longer You Walk, The Deeper You Go*.

Fortællelinjen i bogen er hans vandring på 3.500 km ned gennem Europa via Tyskland, Belgien, Frankrig og Spanien under coronaen. Vi følger ham dag for dag i hans bestræbelser på at finde vej i en verden, der med et kvælertag omkring samfund og borgere fratager frihed, kontrollerer alle og lukker alle farbare veje. Vi følger hans opture og nedture, er vidne til store smerter, tab af pårørende, indre frustrationer og ydre valg. Men noget bliver ved med at kalde på ham og drage ham mod målet.

Samtidig får vi et indblik i hans spændende og spændingsfyldte livshistorie. Levende beskriver han afgørende tidspunkter i sit liv, forholdet til hans slægt og familie, opgøret med det livssyn, der prægede hans opvækst, og hans vej med at finde sig selv i livet gennem smertefulde oplevelser og dybe erkendelser. Ind i denne personlige og fængslende fortælling åbner han et vindue ind til pilgrimsvandringens mysterier. Med nedslag i de oplevelser han har undervejs og de steder, der knytter sig til Caminoen, fortæller han om baggrunden for at begive sig på pilgrimsvandring, hvilke faser man gennemgår på vandringen, hvilke erkendelser der vokser frem i samspillet med andre pilgrimme, og hvordan den egentlige pilgrimsvandring først starter, når man når målet. Alt sammen under overskriften *The Pilgrim Spirit*.

Bogen lanceres på engelsk i dag, men vil senere udkomme på dansk. Så hvis man ønsker at læse bogen på originalsproget, kan den bestilles nu, og ellers må man afvente lidt endnu. Brug linket: <https://www.amazon.de/dp/B0H5CNPQ52>. Du kan også downloade første kapitel ved at klikke [HERE](#).

Ingen leder undgår vanskelige livsperioder og livsovergange – i arbejdslivet og i menneskelivet. Nogle gange er disse ørkenperioder forbundet med mørke i sindet og store tab i livet. Det kan skyldes sygdomsperioder, stress og udbrændthed eller være forårsaget af dødsfald, skilsmisse, afskedigelse eller opståede handicap. Det kan også handle om identitetstab, ændret livsorientering og livskrises, personligt og i det organisatoriske liv. Fælles for dem alle er, at vi på den ene eller den anden måde møder døden midt i livet. Og så må vi begive os på vandring – i konkret eller overført betydning – for at finde vej, for at finde mening, for at opnå lindring og heling, ja, for at finde livet i dødens virkelighed. Selv i de mørkeste tider kan håbet pludselig vise sig. Det fortæller dem, der har været i mørket før os, at der hele tiden siver mere lys ind undervejs.

Med denne Månedens Lederrefleksion vil jeg gerne invitere dig med på vandring i pilgrimmenes fodspor – ved at du selv begiver dig på vandring hen over sommeren, ved at læse Gideons bog og ved at følge mig på vej. Jeg vil hen over sommeren give lyd fra mig på LinkedIn med refleksioner fra vandringen. Ønsk mig gerne held og lykke på turen, og del gerne dine egne erfaringer fra lignende vandring i livet med mig og andre livsvandrere.

Og husk midt under vandringen, at jo længere du går, des dybere når du ind i heling og erkendelse.

God sommer og god tur!

Månedens lederrefleksion udsendes til samarbejdspartnere, ledere og konsulenter, der beskæftiger sig med ledelse og ledelsesrefleksioner.

Du skal være velkommen til at sende **Månedens lederrefleksion** videre til andre, der kan få glæde af den. Nye læsere kan komme på mailing-listen ved at klikke på linket: <https://mailchi.mp/pc/maanedenslederrefleksion>. Ønsker du *ikke* at modtage **Månedens lederrefleksion**, kan du afmelde lederrefleksionen via link i mailen eller ved at give besked pr. mail, så vil du blive slettet af listen.

Ønsker du at sætte fokus på bæredygtigt lederliv og menneskelige arbejdspladser – inspireret af kunstens verden – så kontakt mig og hør nærmere!

Mvh. Lars Peter Nielsen,
reflex@pc.dk, tlf. 2178 5767